Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., št. 12. V Ljubljani, 25. junija 1927.

V organizaciji je moč, kolikor moči — toliko pravice.

DELAVEC

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gradišče štev. 2.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2·—, mesečno Din 4·—, celoletno Din 48. — Za člane izvod po 1.— Din.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštnine proste.

Internacionalni boj za svobodo delavskih organizacij.

Pritisk reakcije leži kot mora na delavstvu večine držav. Pri nas v Jugoslaviji preganjajo predvsem organizacije državnih uslužbencev: železničarjev, poštarjev, da o svobodi stavke niti ne govorimo. Sosedna Italija, Bolgarija, Grčija, Rumunija postopajo še hujše. In celo v Angliji, v deleži, kjer je ukoreninjeno staro, disciplinarno strokovno gibanje, so imeli konservativci to drznost, da so predložili v l. 1927. protistrokovni zakon! Če pritiska tako huda reakcija v industrijski, »demokratični« Angliji, kaj naj se potem čudimo reakciji v agrarni Jugoslaviji.

Zato je za nas največjega pomena vprašanje internacionalnega boja **za koalicijsko svobodo** (t. j. za svobodo organizacije, govora, tiska, stavke). To vprašanje je obravnavala ravnokar **mednarodna konferenca dela v Ženevi.** Primer Anglije vzpodbuja vse reakcionarje. Njeno prekinjenje odnošajev s sovjetsko Rusijo zastruplja ozračje po vsem svetu in otvarja dobre čase za morilce. Nič manj pa ne podžiga protistrokovni zakon iste Anglije podjetnike vseh držav, da še bolj nastopijo proti delavcem. Proti tej nevarnosti je seveda izdatna le **organizirana moč delavskega razreda v vsaki državi.** Toda v tem boju za osnovne pravice delavstva je pomembno vsako sredstvo, zlasti pa **juridična zakonita podlaga.** Mednarodna konvencija o 8-urniku je moralna opora za boj delavcev v vseh deželah! In moralno oporo proti reakciji bo dobilo delavstvo, zlasti v onih državah, kjer je naša organizacija slaba — ako se izda **mednarodna konvencija za koalicijsko svobodo.**

Seveda mlini Ženeve meljejo počasi. Kajti kapitalisti z vsemi sredstvi zavirajo in sabotirajo delo mednarodnega urada Dela v Ženevi. Od moči delavskih strokovnih organizacij zavisi, ako bo prišlo do take mednarodne konvencije proti reakciji.

Avstrijski sodrugi o vsedelavskem zletu.

»Kärntner Volksblatt«, celovško glasilo avstrijskih socialdemokratov piše o vsedelavskem zletu med drugim sledeče:

»Naši slovenski sodrugi so že na Jesenicah z godbo pozdravili koroško delegacijo. V Ljubljani so jo spremljali delavci z bakljado in godbo od kolodvora do hotela. Povsod smo videli stremljenje, zopet tesneje navezati stike, ki jih je pretrgala vojna. V veliki dvorani »Uniona« se je vršila ob sodelovanju delavskih pevcev Slovenije slovesna prireditev, ki jo je preveval pravi internacionalni duh.

Demonstracija množic na binkoštno nedeljo je vzbudila v vsej Ljubljani največje zanimanje . . . Demonstracija je bila mogočna manifestacija proti vladi, za internacionalni proletariat in proti vsakemu šovinističnemu hujskanju. Sploh lahko rečemo, da se jugoslovanski sodrugi — Slovenci na čelu — trudijo, da v duhu internacionalne solidarnosti bojujejo v svojih deželah boj proti svoji buržuaziji . . .

Proletarcem Jugoslavije zagotavljamo, da je naš pozdrav »Freundschaft!« prikipel iz srca in da ima naše delavstvo polno razumevanje za njihov težki boj.

Kakor se vidi iz tega, je naša manifestacija napravila najboljši vtis tudi na inozemske sodruge.

Velika delavska slavnost v Tržiču.

Dne 14. in 15. avgusta 1927 razvije podpisana podružnica svoj društveni prapor. V ta namen se obračamo do bratskih podružnic in ostalih delavskih organizacij, da se te naše slavnosti udeleže, da pokažemo Tržiški kotlini, da se zavedni proletarijat vzbuja in hoče razmaha.

Z ozirom na tukajšni izrazito industrijski kraj, je silno važno, da vse bratske organizacije, kakor tudi posamezni člani taistih in vsi prijatelji delavskega kulturnega gibanja to nameravano delavsko slavnost po svojih močeh podprejo, da zamore izpasti kar najveličastneje. Ker imamo veliko sovražnikov v naših nasprotnih taborih, katerih želja je, vsako izrazito delavsko slavnost onemogočiti, prosimo, da čimpreje sporočite v približno v kolikem številu bi se Vaša podružnica s svojim članstvom (praporom) udeležila in to bodisi s telovadnim, pevskim ali godbenim odsekom.

Na predvečer razvitja prapora, nameravamo prirediti veliko delavsko akademijo s sodelovanjem bratskih organizacij, zakar prosimo pravočasne tozadevne priglasitve.

Polovično vožnjo po železnici bodemo preskrbeli.

Da zamoremo kriti stroške za prapor si nabavi podružnica krasno lepo vezano spominsko knjigo v katero vpis bode stal najmanje Din 50. Zato Vam v ta namen priložimo položnico s prošnjo, da se priglasite za vpis ter nam denar nakažete po priloženi položnici. Da pa nam bode mogoče vse to organizacijsko delo pravočasno izvesti je potrebno, da imamo vsaj do 31. julija vse zaprošene podatke v rokah.

»Svoboda« — Tržič.

Česa potrebujemo?

Več članov. Množice. Če hočemo to pridobiti in ohraniti, pa potrebujemo predvsem — boljše funkcionarje in več funkcionarjev.

Funkcionarje: ljudi, ki jim je postal socializem svetovno naziranje in ki znajo svoje znanje praktično uporabljati.

Funkcionarje: delavoljne ljudi, ki hočejo neprestano delati za del. stvar.

Funkcionarje: brihtne glave, ki lahko sami skličejo in vodijo shod, napišejo članek. Ljudi z jasnim znanjem (ne s celo kopo priučenih, njim nerazumljivih fraz), ki znajo ločiti pametno od nespametnega, demagogijo od resnice, možno od nemožnega.

Funkcionarje: organizacijsko sposobne ljudi, ki znajo pridobiti svojega tovariša pri delu za organizacijo, ki znajo organizacijo ustanoviti in jo ohraniti živo, aktivno.

Funkcionarje iz vrst delavcev samih. Ljudi z razredno zavestjo in z vročim srcem za stvar.

Imamo majhne kraje z lepim številom delavstva. Kako močna bi bila naša organizcaija v vsakem takem kraju, ako bi živel tam samo en navdušen organizator in agitator, ki bi bil ljudem svetovalec v vseh zadevah. Ves kraj bi bil naš!

Koliko je strokovnih podružnic brez elana, brez življenja, brez potrebne vztrajnosti in zvestobe v delu! Česa jim manjka? Ognjevitega, požrtvovalnega sodruga, ki bi celo skupino naravnost preobrazil!

Kako bomo vzgojili take zaupnike?

Pustimo ob strani demagogijo, intrige, sumničenja, razbijaštvo, lenobo. In čitajmo, delajmo, izobrazujmo se!

Polet Amerikancev čez ocean.

(Za Chamberlinovim zrakoplovom.)

Ves svet se navdušuje nad drznimi ameriškimi piloti, ki so z zrakoplovi preleteli veliki ocean, ki loči Ameriko in Evropo. Amerikanci niso napravili tega velikega napredka v zrakoplovstvu samo iz osebnega poguma, spretnosti in sreče. Tudi bogastvo Amerike, visoka tehnična razvitost njene industrije, sistematična športna vzgoja so omogočile Amerikancem to, po čemer so drugi zaman stremeli.

Zrakoplov je stroj, letanje z zrakoplovom je pa še vedno gotova umetnost in le počasi se prehaja od tehnične umetnosti k stopnji navadnega rokodelstva. Vsak tehnični napredek je šel to pot. Vsaka nova tehnična iznajdba se je uveljavila šele pod gotovimi ugodnimi gospodarskimi razmerami. Tako sta tudi danes stavljena ameriška letalca Lindbergh in Chamberlin s tisoči nevidnih niti navezana na ameriško gospodarstvo.

Evropa se je prva industrializirala. 19. stoletja je pa prišla v industrijsko epoho sev. Amerika. Evropa je dvignila gospodarstvo s tem, da je hotela čim več ustvariti z enim strojem. Amerika je pa prva pričela misliti, kako čim bolj izrabiti tudi človeka, ki streže stroj. In tako sta **Taylor** in **Gilberth** naštudirala **racionalizacijo dela,** t. j. največje izrabljenje delavca za povzdigo produkcije. In Taylorovo idejo je prvi uresničil, materializiral veliki industrijalec **Ford.** Prva industrijska revolucija v Evropi je izpopolnila **tehniko** dela do take višine, ki je prejšnji človeški rodovi niso pričakovali. Amerika pa je izpopolnila živo delovno silo.

Največjih notranjih nasprotij poln je kapitalistični gospodarski sistem, ko izpreminja razum v smisel, dobroto v muko. Toda velikega gospodarskega napredka pod kapitalizmom ne bi mogli razumeti in razložiti, če bi videli na njem samo slabo in sam nesmisel. Prva industrijska revolucija v Evropi je prinesla neizrecno bedo za mnogo ljudi, napravila pa je tudi velik sunek naprej, na boljše. Ameriška racionalizacija dela tudi spočetka poslabšuje delavčev položaj.

Nove ameriške delovne metode, katerih zadnja živa predstavnika sta letalca Lindbergh in Chamberlin, dobivajo s tem ponovno svetovno slavo. **»Amerikanizacija«** to je danes gospodarska parola v kapitalistični Evropi in v boljševiški Rusiji. Kapitalisti gredo seveda v proslavljanju Amerike tako daleč, da pravijo: poglejte to državo, ta ponosni triumf človeške volje in sposobnosti, deželo, ki ima ne samo največ avtomobilov, največje hiše, najboljše ceste, najhitrejše in najkomodnejše železnice, temveč, ki ima tudi največje plače, najboljše delovne pogoje in najslabejše — socialistično delavsko gibanje! S tem hočejo razširiti zablodo, da ni treba razrednega boja in socialističnih organizacij za to, da delavci dobé primeren delež pri naraščajočem bogastvu.

To zablodo pobija sam odličen ameriški mož **Villard,** izdajatelj odlične **meščanske** ameriške revije »Nation«. Ta pravi z ozirom na najnovejši razvoj ameriškega bogastva:

»Mi smo na tem, da dopolnimo **novo neenakost** pri razdelitvi bogastva, napram kateri se bo zdela stvarna razdelitev naravnost kot rajska enakost. Govoriti o porastu povprečnega dohodka v Ameriki je **tragična šala,** ker povprečni Amerikanec ni niti malo deležen pri tej novi razdelitvi.«

Odkod ta Villardova trditev? Blagostanje človeka moramo vedno meriti po splošni kulturni stopnji. Položaj slovenskega delavca, kakor je obupen, je n. pr. naravnost sijajen v primeri z divjakom brez obleke, brez stanovanja. Položaj vsake človeške plasti presojamo torej po družbi, v kateri živi. In kako je sedaj z ameriškim delavcem?

Gotovo je povprečna tedenska mezda ameriškega delavca v dobi 1914 do 1920. poskočila z 12.48 dolarjev na 28.15. Toda istočasno so pa cene raznemu blagu še bolj poskočile. Od 1921—1926, so se zvišale mezde za 12—22%. Celokupno nacionalno premoženje je pa po uradni štatistiki narastlo od 62 milijard na 89 milijard dolarjev. Večina porasta se je razdelila na milijonarje!

Kljub vedno večji izdatnosti dela pada sorazmerni delež delavcev na nacionalnih dohodkih. Kljub visokim plačam, kljub Fordovemu avtomobilu, s katerim se vozi delavec na delo, postaja delavčev delež vedno manjši v primeri z deležem posedujočih razredov. Ameriško delavstvo ima slabšo socialno zakonodajo kakor evropsko. Nima starostnega zavarovanja v času, ko javljajo ameriške tovarne, da ne sprejemajo v službo delavcev, starih nad 40 let! Ker rabijo samo one, iz katerih iztisnejo zase največ dobička. Tako skrbi za množice kontrole mogočnega delavskega gibanja prost kapitalizem! V izložbo obeša Lindbergha in Chamberlina, zadaj v pisarnah pa zbira pohlepna plutokracija (bogata gospoda) vse bogastvo iz krvi in znoja delavcev. Zmagoviti letalci so ena stran medalje, katere zadnjo stran označujejo napisi na ameriških tovarnah: **»Nobenih delavcev, starih nad 40 let!«**

Delavsko zavarovanje.

Minister socialno politike je zahteval in dobil pooblastilo, da v finančnem zakonu za 1927./28. leto izpremeni obstoječo organizacijo delavsko zavarovanje. Ta praksa, da se z ministrskimi odredbami izpreminjajo stari zakoni in uveljavljajo novi, zasluži najostrejšo obsodbo. Kajti edino parlament ima pravico spreminjati in sklepati zakone.

Medtem je imelo svojo sejo **centralno tajništvo Delavskih zbornic,** ki je poslalo vladi sledeč svoj sklep:

1. Način izpreminjanja obstoječih zakonov potom odredbe finančnega zakona nasprotuje duhu ustave.

2. Priznava potrebo, da se samostojnost in materialna odgovornost okrožnih uradov poveča na ta način, da se jim poveri izvajanje bolniškega zavarovanja v celoti in da se samostojnost omeji samo tedaj, v kolikor bo to potrebno za enotno in pravilno izvajanje vseh treh panog zavarovanja.

Prava naša domača
Kolinska cikorija
Vamjamči
pristnost in jakost!

3. To samostojnost ima pravico omejevati le osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Končno se zahteva od ministra socialne politike, da čim prej izvede **volitve v okrožne urade.**

Centrala naše ZDSZJ je sklenila, da v duhu teh sklepov Delavskih zbornic izvede akcijo.

Neorganiziranim!

Odkod to, da vi, ki ste za naše ideje, ki s simpatijo spremljate naše nazore in stremljenja, da vi še niste naši vpisani člani? O, jaz poznam tudi stari vzrok tega pojava! Vi nam ploskate, simpatizirate; toda vi si pa pridržujete pravico, da samo uživate sadove pokreta, ki so jih drugi pridelali s svojimi silami! Vprašam vas: ali je to moško, ali je to delavca vredno obnašanje? Kaka razlika je med delavcem in parazitom (zajedavcem), ako ne ta, da hoče ta živeti od tujega dela in žeti tam, kjer ni sejal? . . . Vas torej, ki nočete živeti od tujega dela in ne žeti tam, kjer niste sejali, vas pozivam v organizacijo! Ferdinand Lassale.

Tone Seliškar:

Fabriške delavke.

Iz vseh štirih strani sveta jih gledam,
ko gredó v zborih,
neme in gladne kakor spokornice
skozi široki vhod fabrik,
in solnce lije iz vzhoda na nje, in gredo v vrstah,
v dolgih rekah kakor curki, lijoči iz
dna **zemlje.**

In štiri vhodi fabrik so odprli, odprli
in golta jih sila
dan za dnem, vedno in vedno, liki
neznanski orjak,
ki se je z dimniki svojimi vzpel v
ostrih sajah
visoko pod nebo — in žrela nikoli,
nikoli ne zapre.

Pri vhodu, ko zvesti čuvar jih čuvam,
te žene, in gledam
v obraz jim, v oči in misel, v ta žalostni oblak,
ki zakriva življenje njih src in duš,
deklet in mater,
sklonjenih vase, pod težo rodov, ki
pod srcem zore.

Mlade deklice, še je na belih ustnih
mehak solčni žarek,
ki ga bo stroj izpil, in njih pogled je
tako mrko mehak
in strog, bolno koprneč po cvetoči
ljubezni,
ki kliče odrešenika, in božajoče rahle tolažeče roke.

In starke trpke — jaz bedni čuvar omahujem in v temnih nočeh,
ko iz dimnikov vitkih iskre pod obok
nebes
lete in ugašajo, vidim v njih Vaše rojstvo,
ljubav, vašo kri, potomstvo in izpito
srce.

(5. štev. »Ljublj. Zvona«.)

Max Adler:

Kaj je socializem?

(Iz knjige »Novi ljudje«.)

. . . Zlasti po prevratu je beda in ogorčenje nad nasilnostjo vojne vzpodbudla velike množice ljudi in jih potisnila v vrste socializma; teh množic pa ni vezalo s socializmom nobeno socialistično spoznanje, niti čustvovanje, temveč pravzaprav le njihova nezadovoljnost z obstoječimi razmerami. Zamenjali so **radikalizem** z **revolucijo** in **osebni** interes, da si čim prej pomorejo v svoji stiski, z **razrednim** interesom, ki je usmerjen v osvobojenje proletariata. In ker je tudi mnogo resnejših sodrugov v zadnjih letih pred vojno zelo zanemarjalo socialistično šolovanje in ker je sedaj tudi te beda neposredno stiskala, je prišlo tako do onega duševnega položaja, v katerem je danes socializem in v katerem preživlja res hudo krizo: da je namreč za znaten del proletariata **izgubil svoj revolucionarni pomen . . .**

Povsod tam, kjer je postal **interes trenotnega zboljšanja življenskih razmer** vodilno in odločilno gledišče za proletarca, **nima socializem nobenega mesta več.** Gotovo se mora proletariat neumorno boriti za zboljšanje svojih življenskih pogojev. Kajti le s skrajšanjem delovnega časa, z zvišanjem plač, z izgradnjo strokovnih organizacij in socialno-političnih ustanov more postati bojevno sposoben in povečati svojo bojevno sposobnost. Toda popolnoma napačno je misliti, da je ta boj za boljše življenske pogoje že socializem in da je to vsa vsebina proletarskega razrednega interesa. Nasprotno: proletarec, ki ima **samo** to stališče svojega osebnega življenskega zboljšanja, proletarec, ki razume pod razrednim bojem le to, da čim največ mogoče dobi **zase** na plači in skrajšanju delovnega časa, tak proletarec zastopa vedno samo egoistične in ne solidarne interese, pa čeprav more to naravno storiti le v zvezi s svojimi razrednimi tovariši. Zgolj interes na plači ne napravlja delavčevega stališča niti za las boljšega, kakor je izkoriščevalni interes podjetnika. Če bi mogel on tako kot ta, bi ga prav tako izkoriščal, kakor se godi danes obratno. Resnični revolucionarni razredni interes pa ne misli izkoriščanje samo omejiti ali celo preobrniti, temveč sploh odpraviti. Ne misli pogoje mezdnega dela samo zboljšati, temveč onemogočiti vse mezdno delo. **Zgolj mezdno stališče sploh ni nikak razredni interes,** temveč je interes poklica, stroke; ideal tega stališča je skromen in slab dohodek v meščanskem svetu. Pravi proletarski razredni interes zahteva osvobojenje proletarskega razreda, pa ne njegovo stabilizacijo v zadnjem vrstnem redu buržuazije, hoče svobodno človečanstvo vseh — skratka, zahteva odpravo razredov in meščanske družbe ter upostavitev nove družbe na podlagi **komunističnega gospodarskega** reda. **To je šele socializem** in kjer ta **misel nove družbe** popolnoma ne preveva človeka, kjer ni proletarec v vsem svojem mišljenju in čutenju prepojen z zavestjo, da je borec za **novo družbo,** tu tudi ni nobenega atoma revolucionarnega razrednega boja, tu ni sledu po socialističnem duhu.

— — —

Preskrba vajencev v Nemški Avstriji.

Naš klub ZDSZJ je Del. zbornici stavil samostojen predlog o zaščiti vajencev. Na tem polju moramo pri nas storiti vse — ker pravzaprav še ni nič narejenega. Sodrugi v Nem. Avstriji nam lahko s svojim delom služijo kot vzgled. Kajti za naše in avstrijske vajence so še do nedavnega veljale iste zakonite socialne določbe in iste nezakonite šikane s strani mojstrov in podjetnikov.

Avstrijske strokovne organizacije so predvsem izvojevale polno zboljšanje starega obrtnega reda v korist vajencev. Izdal se je formular pogodbe, ki jo mora pri vstopu v službo podpisati mojster in vajenec, odnosno vajenčev oče ali varuh. Na tej pogodbi so natisnjene vse zaščitne določbe za vajence. Tako se vajenec, kaj se sme delati in kaj ne, in mojstru stalno lebdijo pred očmi določbe, ki jih mora upoštevati. Kakršni so naši mojstri in podjetniki, taki so seveda tudi avstrijski: prav radi spoštujejo zakone, ki so v škodo delavstvu in zelo radi se pregrešijo proti socialnim zakonom. Da se bo mojstre in podjetnike navadi na spoštovanje vseh zakonov, so vse avstrijske delavske zbornice ustanovile posebne vajeniške zaščitne urade, pri katerih vlagajo vajenci sami ali pa strokovne organizacije pritožbe proti vsakemu nepravilnemu postopanju s strani podjetij. Vajeniški zaščitni uradi Delav. zbornic imajo obilo posla — dokaz, da so potrebni.

Avstrijske strokovne organizacije in Del. zbornice so prevzele nase še eno težko nalogo: **preskrbo** okrepčila potrebnih in brezposelnih **vajencev v posebnih vajeniških domovih.**

Leta 1918. je bil ustanovljen prvi vajeniški dom v Märisch-Trübau, kjer je našlo v istem letu 400 vajencev zatožišča. Leta 1926. je pa bilo sprejetih v vajeniške domove že **10.000 vajencev.** Od avgusta 1918 do konca novembra 1926 se je preskrbelo **54.451 vajencev** v 1,477.133 dneh preskrbe. V te domove se sprejema poleg bolehnih vajencev tekom poletnih mesecev tudi brezposelne vajence in mladoletne delavce. Te domove podpirajo tudi bolniške blagajne, dunajska občina in država.

ŽIKA

Kako uspevajo vaši otroci? Ali ste jim že poikusili skuhati za zajutrek »Žiko«? Ali ste kupili res pravo »Žiko« v rdečem zavitku? Ali ste upoštevali navodila, tiskana na vrečki?

V lanskem letu je bilo, kakor je spodaj navedeno, preskrbljenih v raznih domovih 10.337 vajencev in vajenk tekom 260.038 dni in sicer jih je bilo:

Kraj	število vajencev	štev. dni preskrbe
Niederalm	1577	41.649
Fischam	2527	65.388
Bruck	1737	41.796
Gabelsburg	200	5014
	štev. vajenk	
Wieselburg	1796	45.594
Neulengbach	1907	45.719
Fischau	553	13.830
Atzenbrugg	40	1038
Skupaj	10.337	260.038

Nekateri domovi so odprti skozi celo leto, drugi pa samo tekom poletnih mesecev.

Tudi v Sloveniji bomo dobili take domove, ako se bomo tako oklenili svojih razrednih organizacij kakor so se avstrijski delavci.

Plače in delovni pogoji lesnih delavcev.

Mednarodno tajništvo internacionalne Unije lesnih delavcev v Amsterdamu je izdalo statistiko plač in delovnih pogojev v posameznih državah do 1. oktobra l. 1926. Za sestavo tega poročila je izdalo mednarodno tajništvo na 19 organizacij, katere so priključene internacionalni Uniji, vprašalne pole, katere so se nanašale na plače in druge ugodnosti lesnih delavcev po posameznh državah. Od vseh 75 vprašalnih pol je odgovorilo 47 zvez iz 26 držav. Mednarodno tajništvo poudarja, da je to začetek izdajanj štatističnih podatkov in ker je vse to še v povojih, se je izdala štatistika samo za mizarje in tapetnike, upa pa, da bo prihodnje leto mogoče izdati štatistiko tudi za žagarje in ostale lesne delavce. Plače v posameznih državah so kakor navedeno sledeče:

	Mizarji:		Tapetniki:	
Države:	Povprečni delov. čas ur	Ted. plača Din	Del. čas ur	Ted. plača Din
1. Argentinija	44	1,119.25	44	1,221.48
2. Avstralija:				
Novi Južni Vales	44	1,513.22	44	1,513.22
Quenlandija	44	1,390.50	44	1,390.50
Viktorija	48	1,547.64	48	1,547.64
Južna Avstralija	48	1,330.73	48	1,330.73
Zapadna Avstralija	48	1,472.04	48	1,330.73
3. Belgija	48	342.09	48	342.09
4. Brazilija	48	734.81	48	1,020.60
5. Bolgarija	47	326.97	47	319.55
6. Danska (Kopenhagen)	47	1,129.28	—	—
7. Nemčija	48	615.60	48	660.96
8. Finska	47	670.68	47	737.78
9. Francija	48	427.68	48	466.56
10. Vel. Britanija	47	1,131.44	47	1,131.44
11. Holandska	48	816.48	48	816.48
12. Jugoslavija:				
Bosna in Hercegovina	48	453.60	48	453.60
Slovenija	48	325.—	—	
13. Memelsko okrožje	48	475.47	48	475.47
14. Nova Zelandija				
15. Norveška	48	977.67	48	1,192.32
16. Nemška Avstrija	48	473.85	48	483.30
17. Poljška	46	337.23	46	321.84
18. Portugalska	48	340.20	48	340.20
19. Švedska	48	943.52	48	943.52
20. Švica	48	918.54	48	918.54
21. Španija	48	622.08	48	622.08
22. Južna Afrika	48	1,485.68	48	1,485.68
23. Čehoslovaška:				
Sekcija Praga	48	435.51	48	474.39
Sekcija Reichenberg	48	466.56	48	466.56
24. Madžarska	48	400.55	48	428.63
25. Združene drž. Ameriške:				
Sev. Amerika	50	1,732.19	40	3,663.90

Vsak lesni delavec si lahko napravi sliko sam, kakšno življenje imajo mizarski in tapetniški pomočniki po drugih državah, to pa vsled tega, ker se zavedajo, da je v skupnosti moč, in so raditega zvesti člani svojih organizacij.

Vidi se, da smo v Sloveniij mizarji plačani najslabše, znano nam je pa tudi, da Slovenija ni najcenejša dežela. Bolgarski lesni delavci žive pri isti plači za polovico boljše, kakor pa slovenski lesni dělavec. Poleg tega se vedno vpije, da so v Južni Afriki barbari in kanibali, pa v tem primeru se vidi, da kljub svojemu barbarstvu so si znali priboriti 4 krat večjo plačo kakor mi. — Seveda je marsikje večja draginja radi večje vrednosti nekaterih valut (dolar, šterling). Vendar tudi to celotne slike ne izpremeni.

Navodilo za razdeljevanje podpor za brezposelne delavce in nameščence.

1.

Pri razdeljevanju podpor za brezposelne se je točno ravnati po »Pravilniku o podpiranju brezposelnih in onih delavcev in privatnih nameščencev, ki potujejo radi povpraševanja po delu«, izdelan od beograjske Delavske zbornice in po predpisu Ministrstva za socialno politiko z dne 7. maja 1927 št. 364332.

2.

Od Ministrstva za socialno politiko nakazan znesek 100.000 Din se je razdelilo tako, da dobi

Nadurno

delo škoduje družinam brezposelnih in vzdržuje nizke plače zaposlenih. Nadurno

delo

vzpodbuja podjetnike k znižavanju plač.

Veča

število nesreč in bolezni v delavskih družinah. Zato delajte le zakonito določeno

število

delovnih ur. Delavske strokovne organizacije morajo za to povsod nastopati proti nadurnemu in čezmernemu akordnemu delu. S tem bo mnogo

brezposelnih

šlo s ceste zopet nazaj v obrate in mnogo družin bo rešenih najhujše bede in lakote.

Borza dela v Ljubljani 60.000 Din
Borza dela v Mariboru 27.000 Din
Borza dela v Celju 13.000 Din

Eno tretjino od teh zneskov, to je pri:

Borzi dela v Ljubljani 20.000 Din
Borzi dela v Mariboru 9.000 Din
Borzi dela v Celju 4.333 Din

se sme porabiti izključno le za one delavce in nameščence, ki niso zavarovani in dobe podporo na predlog Borz dela ali po naredbi Ministra za socialno politiko.

3.

Kdor prosi za brezposelno podporo, mora izpolniti tiskovino, ki jo je predpisala Delavska zbornica. Tiskovine dobe prosilci pri strokov. organizacijah in Borzah dela, kjer se vlagajo tudi prošnje za brezposelno podporo.

4.

Pod I. označi brezposelni za kakšno podporo prosi, točno izpolni vse ostale rubrike in podpiše prošnjo.

Pod II. potrdi prošnjo strokovna organizacija ali Borza dela, pa kjer je bila prošnja vložena.

Strokovne organizacije in Borze dela izročajo zbrane prošnje OUZD (Trgovskemu bol. in podpor. društvu), da izpolnijo potrdilo pod III.

Prosilec ima pravico do podpore, če ni bil brezposeln več kot eno leto, računamo od dne, ko je vložil prošnjo. Pred brezposelnostjo je moral biti prosilec zavarovan tri mesece.

Pod IV. vpiše Borza dela predlog, da se podeli podporo prosilcu, ki ni zavarovan.

Pod V. vpiše knjigovodja, ki vodi pri Borzah dela evidenco o izplačanih brezposelnih podporah, podatke, ako je prosilec že prejel podporo.

Strokovne organizacije, oziroma Borze dela predlagajo redno tedensko v rubrikah od I. do V. izpolnjene prošnje odborom, ki podeljujejo podpore.

Podpore podeljuje v Ljubljani odbor, ki je bil izvoljen na seji upravnega odbora, v Mariboru Ekspozitura Delavske zbornice in delavski zastopniki pri Borzi dela in v Celju delavski zastopniki pri Borzi dela.

Vse došle prošnje se pri odborih, ki podeljujejo podpore v Ljubljani, v Mariboru in Celju vpišejo v vložni zapisnik in opremijo z tekočo številko in datumom prejema vloge.

Odbori pri Delavski zbornici v Ljubljani, Mariboru in Celju imajo redno tedensko seje, na katerih se razpravlja o došlih prošnjah in pod VI. vpiše sklep, kakšno podporo dobi prosilec, ali pa da se prošnjo za podporo odkloni (navesti je na kratko razloge). Sklep seje podpišejo na prošnji vsi navzoči člani odbora.

Odbori izroče vse rešene prošnje Borzam dela, ki izvrše izplačila dovoljenih podpor.

Izplačila se vrše redno potom poštne hranilnice, kjer je brezposelni fond naložen. Le v izjemnih slučajih se izplača prosilcu znesek v gotovini.

Pri Borzah dela se mora voditi knjigo »Fonda za brezposelne podpore«, kjer mora biti označeno, kdaj in kdo je dobil podporo. Tekočo številko vknjižbe se mora označiti s podpisom knjigovodje pod VIII.

5.

Vsakega 1. in 15. v mesecu mora Borza dela predložiti Delavski zbornici v Ljubljani obračun o izplačanih brezposelnih podporah na tiskovinah, ki so predpisane. Ločeno je označiti zneske, ki so se izplačali prosilcem, ki so dobili podporo na predlog Borze dela, oziroma Ministrstva za socialno politiko.

Obračunu je predložiti vse prošnje za podporo, na podlagi katerih so se izvršila izplačila.

6.

Borze dela nakažejo brezposelno podporo le v tem slučaju, če je bil soglasen sklep odborov v Ljubljani, Mariboru in Celju. Če pa ni sklep soglasen, se mora prošnjo predložiti predsedstvu Delavske zbornice v Ljubljani v odločitev.

Slovenski dekalisti — učite se laži pri beograjskih kolegih!

»Enotnost«, glasilo dekalistov, je povodo mvsedelavskega zleta obmetalo z blatom posebno mene, češ, da sem šel po policijo proti Simi Markoviću, Slavni dekalisti imajo že delj časa med seboj živahne diskusije o tem, da imajo nekateri njihovi voditelji zveze s policijo. Sedaj so hoteli z lažmi proti meni prekiniti to njim neljubo diskuzijo in jo obrniti drugam.

Če bi imel jaz značaj njihovega »voditelja«, bi šel iskat časti pred meščansko sodišče. Jaz nisem imel nikdar zveze s policijo, niti nisem iskal zveze z državnim pravdnikom, niti z radikalnimi ministri, niti se nisem zatekal v »Jutrovo« uredništvo. (Dva odlična voditelja dekalistov bosta te moje besede prav dobro razumela.) Z ozirom na barabsko zmerjanje dekalistov se danes omejujem samo na sledečo izjavo v delavskem časopisu:

Okrog »Enotnosti« ni vse v redu. Kajti to sektaško gibanje životari s tujim denarjem. Kdor je odnekod plačan, mora pokazati plodove svojega dela, ako hoče, da ga delodajalec še obdrži v službi. Ker dekalistični voditelji ne morejo ničesar stvarnega pokazati, morajo pač lagati in proglašati vsedelavski zlet za »komedijo«, prireditelje te manifestacije delavskih množic pa za »policajsocialiste«.

»Organizovani Radnik«, centralno glasilo jugoslovanskih dekalistov v Beogradu, je mnogo bližje denarnim virom, kakor ljubljansko-kočevska »Enotnost«, zato tudi bolj laže. Udeležniki Vsedelavskega zleta, poslušajte, kako pišejo beograjski dekalisti:

. . . . »**In čez nekaj trenutkov je prišla četa policije s Štukljem na čelu in obkolila govorniški oder. Ali naenkrat je zadonel klic iz tisočev proletarskih grl: Dajte besedo sodrugu Simi Markoviću!** Delavci so dvignili Markovića na ramena in ga nesli skozi množico, kar je dalo povoda nepopisnemu navdušenju in burnim ovacijam. Policija je dobila nadaljna ojačenja in začela nastopati. Obkolila je sodruga Markovića, ga s silo vrgla na tla in ga aretirala! . . .« V tem duhu je zlagano celo poročilo beograjskih dekalistov. Urednik ljubljanske »Enotnosti« si je gotovo belil glavo po prečitanju »Org. Rad.« v strahu: »Zopet me bodo obsodili, da nisem dovolj »revolucionarno« lagal . . .« Medtem se pa vrti po vseh delavskih krajih film, ki prikazuje Vsedelavski zlet — pa na njem zastonj iščete policijske čete pod Štukljevim poveljstvom in tisoče, ki nosijo Markovića po Ljubljani . . . Seveda, dekalisti bodo poslali v Moskvo samo »Org. Radnik« brez filma. Delavci okrog »Enotnosti«, ali vam kaj koristi taka »politika« vaših voditeljev? Njim koristi, vam ne! Zato jih že enkrat pustite in delajte po svojem razumu v prid delavstva!

Proč z razbijaštvom!
Živela enotnost!

Štukelj Ciril.

Opomba: Tistim političarjem, ki so proti »političnim« člankom, naj pojasnim to: Če se mi godi krivica, menda to ne samo smem, ampak moram razložiti v delavskem listu. Če si bo »Enotnost« prihranila nekvalificirane napade, bo tudi nam prihranila odgovore.

3. julija v Maribor!

Organizacija pekov in njen pevski odsek v Mariboru obhajata letos skupno 30-letnico obstoja zvezano s 70-letnico rojstva pevovodje imenovanega pevskega odseka g. Emila Füllekrussa in 25-letnico njegovega neumornega delovanja kot društveni pevovodja. Ta jubilej hoče omenjena korporacija slaviti tako, da priredi pevski odsek zvečer, dne 2. julija 1927 slavnosten pevski koncert v dvorani pivovarne »Union« (Götz) v Mariboru. Sodelovala bodo vsa pevska društva iz Maribora in raznih krajev, katerih imena bodo razvidna na lepakih in v objavah. Drugi dan, t. j. dne 3. julija predpoldan se priredi v čast tujim gostom vrtni koncert glasbenega društva žel. uslužbencev in delavcev v Mariboru« na gostilniškem vrtu »Ljudski dom«. Popoldne se vrši velika ljudska veselica na vrtu gostilne »Lovski dom« v Krčevini. V slučaju slabega vremena se vrši ista v dvorani »Union« (Götz). Podrobnosti programa bodo razvidne na lepakih in objavah v »Politiki« in »Volksstimme«.

Dobri in pošteni dohodki

vsakomur in povsod na razpolago:
Brezplačna pojasnila:
FRAN KOS, LJUBLJANA,
Židovska ulica 5

Naprošajo se vse delavske kulturne organizacije, da se te redke proslave polnoštevilno udeležijo.

Odbori podružnice pekov in pevskega odseka pekov v Mariboru.

Vajeniški počitniški domovi.

(Iz knjige A. Marianek: Lehrlings-Ferien in Oesterreich.)

Ena najvažnejših vprašanj socialne politike je skrbstvo za doraščajočo mladino. S ponosom lahko zatrjujemo, da mala republika Avstrija baš v tem vprašanju prednjači vsem drugim državam in da se lahko ponaša z največjimi uspehi. Nobena druga država — niti predvojna niti nobena po vojni nastalih — nas na tem polju ne dosega. Celo demokratična Anglija daleko zaostaja za nami.

Ena najvažnejših panog skrbstva za vajence obstoji v tem, da se omogoči mladostnim delavcem obojega spola do 18. leta starosti bivanje za čas njihovega počitniškega dopusta v primernih domovih. Baš ta starostna stopnja vajenk in vajencev je v zdravstvenem oziru najhujše ogrožena. Tudi je umrljivost v tej starostni dobi napram času pred vojno najbolj narasla.

Iz te vodilne misli je spomladi leta 1918. nastala skrbstvena akcija, ki se je razvila v stalno inštitucijo. Slabi gospodarski položaj na Dunaju s svojimi posledicami: brezposelnost, pomanjkanjem in draginjo, kaže, kako nujno je, da se v čim največji meri podpira delovno mladino, ki je že itak v svoji otroški dobi pretrpela strašno lakoto za časa vojne.

Kdor ve, v kakšnih razmerah in kako kvarno delovna mladina životari, ta bo takoj razumel nujnost in umestnost prizadevanja, da se mladini, ki preživlja razvojno življensko dobo in opravlja težka dela po delavnicah in tovarnah, preskrbi rednejšo in smotrenejšo priliko za okrepitev. V Avstriji znaša povprečna telesna teža mladoletnikov med 14. in 18. letom trenotno 9 kg pod normalo. Umrljivost zbog tuberkuloze pa je v primeru s predvojno dobo procentualno najhuje narasla. Ozrimo se po obratih. **Tam mora baš mladoletnik prenašati najtežje kose železa, opravljati najbolj umazana dela, enako vajenec, kakor tudi vajenka. Oba namreč značita ceno delovno silo in često nadomeščata polnovrednega delavca.** Starši navadno v tem oziru ne morejo prav nič pomagati. Še obupnejše so seveda razmere v mali obrti.

Nekaj tednov oddiha znači torej v današnjih razmerah zapoved nujnosti za mladino, ki je odrasla šoli. Če pomislimo v kakšnih težavah je bil izvršen prvi transport vajencev v počitniški dom pred sedmimi leti, moramo reči, da danes znači ta akcija priznan faktor v boju za ohranitev ljudskega zdravja. Mnogo desettisoč mladih ljudi se je v počitniških domovih tudi res okrepilo. Naravno stoji zdravstveni moment v ospredju. Akcija z zadovoljstvom lahko ugotavlja, da se je pri večini gojencev v štirih tednih dvignila telesna teža za 3 do 4 kg. Dasi pa so skoro vsi gojenci, ki se pridejo v počitniške domove na podlagi zdravniških nakazil, izstavljenih po zdravnikih bolniških blagajn, okrevat, potrebni oddiha in telesne okrepitve, ne smemo podcenjevati dejstva, da nudijo ti domovi še tudi nekaj drugega.

Mladi ljudje dobe v domovih nekaj, česar ni mogoče ne meriti ne tehtati, a vendar ni nič manj važno nego porast telesne teže: »**nekoliko mladostne sreče.**« Štiri tedne najčistejše mladostne radosti v igri, petju, v prostem, navidez brezmiselnem, a za razvoj vendar neobhodno potrebnem neprisiljenem gibanju na solncu, v vodi, zraku in vetru. Čim je bilo vajencu odkazano njegovo mesto in postelja, takoj odloži nadležno obleko, da lahko prepusti svoje telo vplivom prirodnih elementov. Kako silno srečno se čuti ta mladina, ki je tičala že kot deca v neveselem proletarskem življenju, ki je le malo vžila detinskega veselja, kako srečno se čuti, ko sme v domu biti spet mlada, priča marsikako ginljivo pismo. Iz njih jasno odseva, da pomenijo v domu vžite radosti tem ubogim otrokom najsilnejši doživljaj, ki jim ostane vse žive dni neizbrisno v spominu.

(Konec prihodnjič.)

Domači pregled.

Volitve.

Parlament je razpuščen, razpisane so zopet nove volitve, ki naj bi po želji vlade prečistile predvsem razmerje med radikali in demokrati. Nam delavcem pa gre za to, da se v državi ustvarijo svobodne razmere, da pade absolutizem kamarile in bajonetov in da se uveljavi demokracija in parlamentarizem. Delavci bomo to svojo zahtevo uveljavili, ako ne bomo nasedali meščanskim listam in ako bomo vsi kot en mož za delavsko razredno listo.

Konference prosvetnega odseka Del. zbornice.

V preteklih dnevih so se vršile jako dobro obiskane konference, sklicane po prosvetnem odseku Del. zbornice v **Tržiču, Mariboru, Celju in Trbovljah.** Povsod je poročal s. **Štukelj,** kako naj si delavske organizacije uredé svoje izobraževalno delo, za katero jim nudi Del. zbornica lepo podporo. Tržič, Maribor, Celje, Trobvlje, Črna, Jesenice dobé za svoje okoliše skioptične aparate, s čimer nam je omogočeno redno prirejanje skioptičnih predavanj. V Tržiču bo vodil učitelj meščanske šole g. Sajovic poseben izobraževalni tečaj za delavce skozi vso zimo, v Mariboru se je ustanovil prosvetni pododsek, ki bo sklepal o predavanjih, vodil tečaje in upravljal čitalnico in knjižnico. Knjižnica se bo uredila takoj ko stopi nov proračun Del. zbornice v veljavo. V Celju bo predlog rednih predavanj tudi več izobraževalnih tečajev. Delo prosvetnega odseka Del. zbornice odobravajo vse organizacije po vseh krajih. Če bodo delale vse naše organizacije sporazumno in složno zbrane okrog kulturne matice »Svoboda«, se bo doseglo lepe uspehe za poglobitev in ojačenje gibanja.

Film o Vsedelavskem zletu,

prvi slovenski delavski film, last Strokovne komisije se je doslej predvajal v Ljubljani, na Jesenicah in v Hrastniku. Film je zelo dober.

Knjižnica prosvetnega odseka Del. zbornice v maju.

Maja meseca je obiskalo knjižnico prosvetnega odseka Del. zbornice v Ljubljani 320 ljudi in si je izposodilo 625 knjig, od teh 416 slovenskih, 187 nemških, 22 hrvaških, po vsebini 530 leposlovnih in 95 znanstvenih. Dohodkov je bilo Din 900. Na novo se je vpisalo 26 ljudi. To znači napram aprilu napredek, ki ga je pripisovati nakupu novih knjig in ureditvi izložbe v oknih, ki je opomnila marsikaterega na knjižnico. Število nemških izposojenih knjig se dviguje, odkar na-

VSAKOVRSTNA OBLAČILA
za gospode in dečke po najnižjih cenah edino le pri
JOS. ROJINA, LJUBLJANA.

roča knjižnica tudi nemške nove leposlovne knjige.

V duhu »boljševizacije« . . .

CRSOJ strokovna zveza dekalistov na jugu rada izdaja pozive na enotnost. Medtem pa med njegovimi lastnimi člani nastaja vedno večji razdor. Najhujši boj divja med takozvano **levico** (voditelj Pavle Pavlović) in takozvano **srednjo linijo** (Sima Marković). V zadnjem času zmaguje levica nad srednjo linijo. Zato skuša srednja linija uveljaviti sebe — v rokoborbi. In kakor se bere v sv. pismu o Abrahamu, ki je rodil Izaki, Izak je rodil Jakoba, beremo v beograjskih listih; srednjelinijaš Miodrag Manojlović je pretepel vodjo levice Rajka Jovanovića, srednjelinijaš Milan Delić je pretepel levičarskega tajnika Velibora Ljubičića itd. . . . Medtem pa obojim zmanjkuje članov.

Boj med raznimi strujami v CRSOJ-u je torej prišel v farzo — **lahke in težke atletike.** Sedaj je imel CRSOJ svoj kongres in bomo videli, kam se bo odločil po vajah v atletiki.

Izseljevanje v Kanado je ustavljeno.

Izseljeniški komisarijat v Zagrebu objavlja, da je kanadska vlada za daljšo dobo ustavila doseljevanje v Kanado. Parobrodske družbe morajo vrniti naplačila.

Ob pevskem jubileju,

ki ga slavi 2. in 3. julija pevski odsek pekov v Mariboru, se bodo oddolžili hvaležni pevci tudi svojemu pevovodji **g. Emilu Füllekruss-u,** ki vodi svojo četo že neumorno polnih 25 let. Če upoštevamo dejstvo, da se je društvu posrečilo dobiti konservatorijsko naobraženega pevovodjo v dobi, ko so dirigenti smatrali delavske mase za nezmožne proizvajati tudi umetniško dovršene kompozicije, tedaj bomo znali ceniti ne le neumorno delavnost in požrtvovalnost g. jubilarja, temveč tudi njegovo ljubezen do proletariata.

Kot pristen Nemec se je izšolal v mestu Pommern, postal čelist, dirigent in pevovodja, toda se je po preselitvi v Švico udejstvoval tudi kot skladatelj in uprav delavstvu je poklonil šopek lepih pesmi. V Mariboru deluje že skoro 40 let. Prevelike so njegove zasluge v glasbenem oziru za naše mesto, da bi jih mogli tukaj dovolj označiti. Želimo gospodu jubilarju, da bi njegova 70-letnica rojstva, ki jo slavi obenem z gornjim slavljem, nudila priliko mu pokazati, kako visoko spoštovan in cenjen je v Mariboru, predvsem pa v vrstah svojih hvaležnih pevcev — pekov.

Mednarodni pregled.

Kako je razdeljeno članstvo naše strokovne internacionale?

Internacionalna strokovna zveza v Amsterdamu se deli na **26 poklicnih internacional** s 13,021.754 člani. Od teh so najmočnejše: **transportni** delavci (2,145.950 članov v 35 deželah z 81 organ.), **kovinarji** (1,728.421 članov v 19 deželah), **rudarji** (1,688.494 članov v 15 državah), **tekstilni** delavci (956.999 članov v 12 deželah), **privatni nameščenci** (720.201 član v 18 državah), tovarniški delavci (694.272 članov v 12 državah), **živilski** delavci (692.661 članov v 18 državah) in **lesni** delavci (637.197 članov v 18 državah).

Čez nekaj tednov se vrši kongres strokovne internacionale. Pred tem kongresom se pa vrše konference in kongresi nekaterih poklicnih internacional.

Avstrijske strokovne organizacije v letu 1926.

Leto 1926. je bilo za avstrijske razredne organizacije leto boja za najpotrebnejše, za streho nad glavo. Kronična gospodarska kriza, brezposelnost v množicah. Povprečno mesečno je bilo brezposelnih 222.000 ali 18% vseh delavcev. Zato je nekoliko padlo število članov. Vendar so strokovne organizacije vse priborjeno ohranile in dosegle nekaj novih uspehov.

Članov so štele organizacije 756 tisoč 392, od teh **167.919 žensk.**

Dohodkov je bilo 21,483.970 šilingov (1 šiling = 8 Din), izdatkov pa 16,867.457 šilingov. Kljub veliki gospodarski krizi so se torej organizacije zopet prihranile precejšen rezervni fond.

Izdalo se je:

za podpore (brez stavk) 5,034.212 šil.
za vse druge namene 11,833.245 šil.

Izdatki za **podpore** so razdeljeni sledeče:

podpora	šilingi	v proc.
potna	39.386	0.23
brezposelna	3,069.386	18.20
bolniška	399.064	2.37
invalidna	423.496	2.51
posmrtninska	214.672	1.27
nezgodna	888.099	5.27
Skupaj	5,034.212	29.85

Od celokupnih izdatkov je šlo torej za podpore 29.85 odstotkov.

Izdatki za druge namene so pa razdeljeni sledeče (procenti se zopet razumejo v sorazmerju s celotnimi izdatki):

	šilingi	%
za pravovarstvo	454.975	2.70
central. glasila	1,364.608	8.09
izobrazba	320.746	1.90
organ. in agitacija	1,979.421	11.73
stvarna uprava	1,979.421	9.94
osebna uprava	3,002.245	17.80
drugi izdatki	3,034.418	17.99
Skupaj	11,833.245	70.15

Najmočnejše organiziran okraj je **Dunaj** s 421.766 člani (55.76% celokupnega članstva), sledi mu Nižja Avstrija s 139.738 člani, Štajerska s 64.589 člani, Gor. Avstrijska s 63 tisoč 229 člani, Koroška s 17.777 člani itd.

Po strokah so najmočnejši **kovinarji** s 114.389 člani. Sledé jim **železničarji** s 87.925 člani, stavbinski delavci s 56.123 člani, javni nameščenci s 50.618 člani, živilski delavci s 41.150 člani, industrijski uradniki s 31.639 člani, poljedelski delavci s 34 tisoč 503 člani, tekstilni delavci s 31 tisoč 823 člani itd.

Zaupniki, pregruntajte te številke! Funkcionarji, učite se iz teh podatkov za upravo svojih organizacij!

Iz revirjev, tovarn in delavnic.

Hrastnik. Pri »Možinet« je podjetje kemične tovarne d. d. postavilo enega mojstra po imenu Anton Majus in dva pomočnika, Godicel Pavel in Seničar Ludvik, za snaženje stranišča. Tisto grdobo zlivajo v neki potok, ki teče mimo studenca, kjer delavci jedo in pijejo. Zato je treba, da se zanima Okrožni urad za zavarovanje delavcev ali pa dotični zdravnik od tiste ekspoziture, da se gospode nekoliko poduči, da se ne sme taka stvar zlivati v tisti potok, ki teče mimo studenca, katerega voda je pitna. Na ta način se lahko dobi nalezljiva bolezen, n. pr. trebušna bolezen. Vsled tega danes prizadete opominjamo v listu. Ako pa se na to ne zganete, potem se bomo pritožili drugam. — Kemični delavci Hrastnik.

Moste. (Kemična tovarna v Mostah.) V naši tovarni je zbolel s. Fontana. Ker je bolniška hranarina majhna, zlasti za takega delavca, ki je bil dolgo časa brezposeln, kakor je n. pr. s. Fontana, smo zbrali 225 dinarjev 50 para. Za ta denar se je zahvaliti v prvi vrsti gosp. mojstrom in sodružicam, ki so pokazali več sočutja in zavednosti, kakor pa naši akordanti, ki pravijo: mi ne bomo nobenega podpirali. K temu ne pristavimo nič drugega, kakor to: Zapomnimo si, vsaka stvar o pravem času! Vsem darovalcem in darovalkam pa hvala za vaše požrtvovanje!

Ljubljana. (Z mesečnega shoda ljubljanskih mizarjev.) Vršil se je dne 15. maja t. l. v hotelu »Lloyd«, na Sv. Petra cesti v Ljubljani. Sodr. predsednik Zupan je otvoril mesečni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila odbora. 2. Vsedelavski zlet. 3. Razno. Sodr. blagajnik podružnice je podal mesečno poročilo za mesec marc—april, katero je bilo enoglasno sprejeto. Sodr. Kernjak je prečital došli dopis kulturno-prosvetnega odseka Delavske zbornice. V dopisu se priporoča vsem delavcem, da bolj pogosto obiskujejo knjižnico in čitalnico kulturno-prosvetnega odseka Delavske zbornice. Opažati je, da vlada med ljubljanskimi mizarji prav bore malo zanimanja za to edino delavsko knjižnico. Apelira se torej na vse članstvo, da začne obiskovati svojo knjižnico in čitalnico. Sodr. Verbič je podal natančno ves spored vsedelavskega zleta. Sklenilo se je, ker se udeleže vse stroke ljubljanskega delavstva v svojih delovnih oblekah, tako se udeleže sprevoda tudi ljubljanski mizarji. Po kratkem govoru raznih sodrugov o organizaciji in strokovnem pokretu, se sodr. Zupan zaključil shod ob 11. uri dopoldne.

Književnost.

Anton Kristan: »O delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovansko socialno-demokratične stranke«. Zadružna založba v Ljubljani je izdela zanimivo knjigo, ki je prva te vrste. Razpravlja o delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovansko socialnodemokratične stranke od 1848 do 1896 je zelo pregledna in dokumentar časa. Posebno zanimiva so poglavja o preganjanju socialistov, obravnava o Francu Železnikarju, Prvem maju. Cela knjiga obsega 200 strani in je pisana zelo poljudno in zanimivo. Pridjan je seznam slovenskih, socialističnemu delavstvu namenjenih knjig, brošur in časopisov, ki ga je sestavil Cvetko Kristan. Stane 30 Din in se dobiva v Zadružni založbi in v vseh knjigarnah. Knjigo priporočamo.

Listnica uredništva.

P., Kranj. Obširno poročilo o poteku izseljeniške konference je prinesla 15. številka »Delavca« leta 1926. Tudi kasneje je izšlo o tem problemu več splošnih razprav Zato pridejo sedaj v poštev samo konkretni članki, tičoči se naših zadev.

Opozorilo inozemskim nameščencem, ter tvrdkam, ki jih zaposlujejo.

Po rešenju gospoda Ministra Socialne Politike od 26. maja 1927, »O« br. 4119 se vsa začasna dovolila za zaposlenje, izdana po odloku Ministrstva Socialne Politike od 4. febr. 1927, Z. R. br. 1278/IV, do 1. jun. 1927 automatično podaljšajo do 1. julija 1927.

V slučaju, kjer se pa zaposlovanje inozemcev ni dovolilo, ter se je odredil rok za odpust inozemca do 1. junija 1927, se z gornjim ta rok ne podaljšuje.

Oblastna Inspekcija Dela v Ljubljani, dne 31. maja 1927, »I« br. 1404/27.

Ing. E. Baraga s. r.

KONFEKCIJSKA TOVARNA
Franc Derenda & Cie.
družba z o. z., Ljubljana
Delavske obleke, kakor tudi druga oblačila, dobite po brezkonkurenč. cenah edino pri nas v Gradišču 4, nasproti Dramskega gledališča.

Jos. Olup, Ljubljana
Stari trg 1 in 2
priporoča svojo trgovino z manufakturnim blagom in moškimi oblekami domačega izdelka po najnižjih cenah. Tudi obleke po naročilu se najhitreje in najceneje izvršujejo.

Ustanovljeno 1852.
TEOD. KORN
Ljubljana,
Poljanska cesta št. 8.
Krovstvo, kleparstvo, inštalacija vodovodov in kurjava. Pločevinasta embalaža in litografija.

RESTAVRACIJA PRI ŠESTICI
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA
6
se priporoča za obilen obisk v času ljubljanskega velesejma vsem cenjenim domačim in zunanjim gostom.
REZI ZALAZNIK.

PRIPOROČAMO VAM
„PUCH“ KOLESA
ki so najtrpežnejša! — Solidna cena; tudi na obroke
Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

L. MIKUS
LJUBLJANA,
MESTNI TRG ŠTEV. 15.
DEŽNIKI.
Na malo! Na veliko!
Ustanovljeno 1839.

Priporočamo testenine
Pekatete
ki so najboljše.

OBLEKE
izgotovljene in po meri se dobe najceneje pri tvrdki
Davorin Bizjak
Ljubljana, Stari trg št. 8

Pralnica in likalnica
Karol Hamann
LJUBLJANA, Mestni trg 8, na dvorišču.

Najboljše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst lastnoročnega izdelka in najceneje dobiš le pri tvrdki
„DOKO“ I. ČARMAN
Ljubljana, Prešernova ulica štev. 9 (na dvorišču).
Zahtevajte ilustrirani cenik franko.

KJE SE NAJBOLJŠE KUPI, JE BREZ DVOMA ZNANO
„PRI NIZKI CENI“
IGN. ŽARGI, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 3

Stara tovarna nogavic in pletenin
M. FRANZL sin
Ljubljana, Privoz štev. 10.
priporoča svoje prvovrstne izdelke po znatno znižanih cenah. — Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje.

V imenu Strokovne komisije kot oblastnega odbora Z. D. S. Z. J. izdaja in urejuje ter za tiskarno odgovarja Josip Ošlak v Mariboru. Tisk Ljudske tiskarne v Mariboru.